

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 35742
Nom: Morfologia espanyola
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 6
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1000 - Grau Estudis Anglesos	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre
1001 - G.Filologia Catalana	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	4	Segon quadrimestre
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	3	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1000 - Grau Estudis Anglesos	Minor en Estudios hispánicos: lengua española y sus literaturas	OPTATIVA
1001 - G.Filologia Catalana	Minor en estudios hispánicos	OPTATIVA
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Minor en Estudios hispánicos: lengua española y sus literaturas	OPTATIVA
1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.	Minor en Estudios hispánicos: lengua española y sus literaturas	OPTATIVA
1013 - Grau en Filologia Clàssica	Minor en Estudios Hispánicos	OPTATIVA

COORDINACIÓ

ALBELDA MARCO MARTA

RESUM

L'assignatura *Morfología española* s'insereix en la matèria *Gramática descriptiva del español* i en el mòdul *Lengua española*, destinada al desenvolupament de les competències generals previstes per a les persones que cursen el Grau en *Estudios Hispánicos: lengua española y sus literaturas*.

El mòdul en el qual s'emmarca aquesta assignatura, *Lengua española*, se centra en l'estudi gramatical des

d'un punt de vista descriptiu i explicatiu i, parcialment, normatiu. Aquesta matèria atén a l'estructura interna i al significat de la llengua en el seu estat sincrònic (espanyol actual), encara que per a la seva explicació s'haurà d'aprofundir en alguns moments en la diacronia (història de la llengua espanyola). Així mateix, per a arribar a un coneixement amb una certa profunditat de la gramàtica espanyola, s'hauran de tenir en compte tant els seus usos reals com la seva relació amb les distintes varietats de l'espanyol, els dialectes, sociolectes i registres de la llengua espanyola.

L'assignatura *Morfología española* està pensada amb caràcter de formació obligatòria per a aportar als estudiants competències en el coneixement de les diferents classes de paraules de la llengua espanyola, amb l'anàlisi de la forma, la funció i el mode de significar de cadascuna d'aquestes, així com els límits entre les diferents categories gramaticals i els problemes de definició.

Aquesta assignatura té en compte especialment els següents ODS: l'ODS 4, ja que contribueix a aconseguir una educació inclusiva i de qualitat per a tots, el que es basa en la ferma convicció que l'educació és un dels motors més poderosos i provats per garantir el desenvolupament sostenible. També es proposa l'ODS 5, i, en concret, contribueix a "Posar fi a totes les formes de discriminació contra totes les dones i les xiquetes arreu del món".

Algunes de les activitats realitzades durant el curs es corresponen amb les aprovades pel SFPIE de la UV en el PIEE 'LENGUALDAD. Comunicació igualitària: pràctiques d'escriptura acadèmica en educació superior.

CONEIXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

Cap.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1000 - Grau Estudis Anglesos

Aplicar criteris de qualitat en el treball en l'àmbit dels estudis anglesos.

Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit dels estudis anglesos.

Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua espanyola.

Conèixer una literatura en una llengua diferent de la llengua principal del Grau.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit dels estudis anglesos, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia anglesa i desenvolupar relacions interpersonals.

Treballar i aprendre de manera autònoma i planificar i gestionar el temps de treball.

1001 - G.Filologia Catalana

Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.

Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit filològic.

Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua espanyola.

Conèixer una literatura en una llengua diferent de la llengua principal del Grau.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonals.

Treballar i aprendre de mode autònom i de planificar i gestionar el temps de treball.

1008 - G.Lleng.Modern.i Lit.

Aplicar criteris de qualitat en el treball en l'àmbit de les llengües modernes i les seues literatures.

Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit de les llengua modernes i les seues literatures.

Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua espanyola.

Conèixer una literatura en una llengua diferent de la llengua principal del Grau.

Desenvolupar un compromís ètic en l'àmbit de les llengües modernes i les seues literatures, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguen transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb les llengües modernes i les seues literatures.

Treballar i aprendre de manera autònoma i planificar i gestionar el temps de treball.

1013 - Grau en Filologia Clàssica

Aplicar criteris de qualitat en el treball filològic.

Aplicar tecnologies de la informació i la comunicació, eines informàtiques, locals o en xarxa en l'àmbit filològic.

Conèixer la gramàtica i desenvolupar les competències comunicatives en llengua espanyola.

Demostrar un compromís ètic en l'àmbit filològic, centrant-se en aspectes tals com la igualtat de gèneres, la igualtat d'oportunitats, els valors de la cultura de la pau i els valors democràtics i els problemes mediambientals i de sostenibilitat així com el coneixement i l'apreciació de la diversitat lingüística i la multiculturalidad.

Posseir capacitat de comunicació oral i escrita en les llengües pròpies.

Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

Que els estudiants hagen desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

Que els estudiants puguem transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Que els estudiants sàpien aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseïsquen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Treballar en equip en entorns relacionats amb la filologia i desenvolupar relacions interpersonales.

Treballar i aprendre de manera autònoma i de planificar i gestionar el temps de treball.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La Morfologia, la paraula i les classes de paraules

1.1. Definició de morfologia. Situació al sistema de la llengua

1.1.1. Tres sentits de la morfologia

1.1.2. Signe lingüístic

- 1.1.3. Tipus de morfologia: lèxica i flexiva
- 1.1.4. Relació amb altres disciplines lingüístiques
- 1.2. Definició de paraula
- 1.3. Classificació de les classes de paraules
  - 1.3.1 Heterogeneïtat de criteris de classificació.
  - 1.3.2. El terme classes de paraules
  - 1.3.3. Síntesi de les classes de paraules a la tradició gramatical
  - 1.3.4. Relació entre categories i funcions

2. El substantiu

- 2.1. El nom comú i el nom propi
- 2.2. Forma: flexió de gènere i de número
  - 2.2.1. Gènere
    - 2.2.1.1. Breu apunt sobre l'evolució del gènere
    - 2.2.1.2. Categoria biològica/ categoria gramatical
  - 2.2.2. Número
    - 2.2.2.1. Classificació dels substantius segons el morfema de plural
    - 2.2.2.2. Diferències de significat al morfema de nombre
- 2.3. Semàntica: classes lèxiques de noms comuns
  - 2.3.1. Substantius comptables i no comptables
  - 2.3.2. Substantius quantificatius i classificatius
  - 2.3.3. Substantius individuals i col·lectius
  - 2.3.4. Substantius abstractes i concrets
- 2.4. Funcions sintàctiques, substantiu sense determinació, substantivació
  - 2.4.1. Funcions
  - 2.4.2. Substantius sense determinació
  - 2.4.3. La substantivació
  - 2.4.4. Aposició i relacions de predicació

3. L'adjectiu. Definició de l'adjectiu. Afinitats i diferències amb altres classes de paraules

- 3.1.1. Definició
- 3.1.2. Afinitats i diferències amb altres classes de paraules
- 3.2. Distinció entre determinants i adjectius
- 3.3. Forma: gènere, número i grau

- 3.3.1. Gènere i número
- 3.3.2. L'expressió del grau
- 3.4. Significat. Classes d'adjectius segons el significat: qualificatius, relacionals i adverbials
- 3.4.1. Classificació en qualificatius, relacionals i adverbials
- 3.4.1.1. Implicacions sintàctiques
- 3.4.1.2. Caracterització
- 3.4.2. Trets semàntics de la classificació
- 3.5. Funcions sintàctiques. La posició de l'adjectiu
- 3.5.1. Funcions sintàctiques
- 3.5.2. La posició de l'adjectiu (sintaxi i semàntica)

4. L'article

- 4.1. Definició. L'estatut gramatical d'article
- 4.2. Forma. Paradigma de l'article
- 4.2.1. Paradigma de l'article
- 4.2.2. El problema de l'article indefinit
- 4.3. Funció de l'article. La substantivació
- 4.3.1. Funcions de l'article
- 4.3.2. La substantivació
- 4.4. Significat de l'article definit i de l'indefinit
- 4.4.1. Significat de l'article definit
- 4.4.2. Significat de l'article indefinit
- 4.4.3. Anàfora directa, anàfora associativa i usos endofòrics
- 4.5. La forma ho. Problemes al voltant del
- 4.5.1. Forma
- 4.5.2. Problemes al voltant del
- 4.5.3. Construccions amb allò: referencials i emfàtiques
- 4.6. Absència d'article

5. El pronom

- 5.1. Determinants i pronoms. Doble manifestació
- 5.2. El pronom: categoria i concepte
- 5.3. Demonstratius: forma, funció i significat
- 5.4. Possessius: forma, funció i significat
- 5.5. Quantificadors
- 5.5.1. Els indefinits: forma, funció i significat (indefinitos universals i no universals)
- 5.5.2. Els numerals: cardinals, ordinals, fraccionaris, multiplicatius)
- 5.6. Personals: forma, funció i significat
- 5.7. Relatius, interrogatius i exclamatius: forma, funció i significat

6. El verb- Definició del verb com a classe de paraules

- 6.1. Constituents de les formes verbals. Morfemes flexius del verb
  - 6.1.1 Número i persona
  - 6.1.2 Temps. Valors bàsics dels temps verbals i usos dislocats dels temps verbals
  - 6.1.3 Aspecte. Relacions entre temps i aspecte. Classes de predicats aspectuals
  - 6.1.4 Mode
  - 6.1.5 Veu
- 6.2. Les formes no personals: infinitiu, gerundi i participi
- 6.3. Les perífrasis verbals
- 6.4. Classificació dels verbs

7. L'adverbi

- 7.1. Definició. Característiques bàsiques i problemes principals
- 7.2. Forma
- 7.3. Relacions amb altres categories gramaticals
  - 7.3.1. Adverbi i adjectiu
  - 7.3.2. Adverbi, substantiu i pronom
  - 7.3.3. Adverbi i preposició
  - 7.3.4. Adverbi i conjunció
- 7.4. Funció i significat
  - 7.4.1. Classificació semàntica
  - 7.4.2. Funcions de l'adverbi
  - 7.4.3. Classificació funcional

8. La preposició

- 8.1. Definició i caracterització
- 8.2. Forma: paradigma de les preposicions i locucions prepositives
- 8.3. Funció. Algunes construccions sintàctiques particulars
  - 8.3.1. Subjecte amb preposició
  - 8.3.2. Les dobles preposicions
- 8.4. Significat

9. La conjunció

9.1. Definició i classificació de les conjuncions

9.1.1. Criteris i problemes de definició

9.1.2. Classificació de les conjuncions i paradigma

9.2. Funcions de la conjunció

9.2.1. Conseqüències sintàctiques de la distinció conj. coordinades/ subordinades

9.2.2. Conjuncions i transpositors. Tipus que (Alarcs 1973)

9.2.3. Altres aspectes de la sintaxi de les conjuncions

9.3. Significat de les conjuncions

9.3.1. Significat gramatical

9.3.2. Significat processual

9.4. Enllaços extraoracionals i marcadors del discurs

10. La interjecció. Definició

10.1.1. Estatut gramatical

10.1.2. Criteris de definició

10.1.3. Relacions amb altres elements

10.2. Forma

10.2.1. Morfologia

10.2.2. Classes d'interjeccions

10.3. Funció

10.4. Significat

Aquests continguts es plasmen en els resultats d'aprenentatge següents:

- Posar a disposició dels estudiants els mitjans adequats perquè puguin reflexionar sobre els dubtes i les dificultats que es plantegen en l'ús actual de la llengua.
- Capacitar els estudiants per comprendre el funcionament de la llengua espanyola i de les categories gramaticals.
- Saber argumentar i debatre al voltant dels problemes que es plantegen als estudis sobre les categories gramaticals de l'espanyol.
- Adquirir coneixements del sistema gramatical espanyol en els aspectes descriptius i en el nivell sintàctic.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	60,00
Total hores	60,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	30,00
Estudi i treball autònom	36,00
Preparació de classes	20,00
Preparació d'activitats d'avaluació	0,00
Resolució de casos pràctics	4,00
Total hores	90,00

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia d'ensenyament i aprenentatge s'articula al voltant de dos tipus d'activitats (presencials i no presencials):

a) Les activitats formatives presencials constitueixen el 40% del volum de treball de la matèria i equivalen a 2,4 crèdits ECTS (60 hores lectives). En aquestes activitats formatives es descriuran i s'analitzaran cadascuna de les categories gramaticals de l'espanyol i es destacaran els principals problemes de la seua forma, funció i significat; així mateix, s'ajudarà a estudiar a prendre consciència dels límits de categorització de cadascuna d'aquestes. Les classes presencials seran, doncs, teoricopràctiques; les explicacions gramaticals seran majoritàriament inductives: a partir d'una breu exposició del professor o professora es treballaran exemples d'ús sobre els quals es reflexionarà. S'oferirà a l'estudiant activitats pràctiques de discussió sobre la naturalesa de determinades categories gramaticals. En concret, es realitzaran activitats breus durant les classes i una activitat més extensa, complementada amb el treball no presencial, que es desenvoluparà en grup i s'exposarà a classe. Aquestes activitats fomentaran les competències CB1, CB3, CB4 i CB5 d'aquesta guia.

b) Les activitats no presencials de l'estudiant suposen entre el 60 % del volum de treball de la matèria i equivalen a 3,6 crèdits ECTS (90 hores). Aquesta tasca personal comprén l'elaboració d'un treball en grup que s'exposarà a classe al final de curs, i que s'entregarà per escrit, oportunament estructurat i refrendat per la bibliografia que l'estudiant seleccionarà amb ajuda de la professora o professor. Així mateix, es realitzaran tasques individuals de resolució de problemes i es prepararà l'examen final (o els parcials) amb l'ajuda de la bibliografia, en especial, amb la de caràcter obligatori. Per a portar a terme aquestes tasques, els estudiants realitzaran tutories periòdiques amb el professor. Tot el treball assenylat, a més de la consulta bibliogràfica i la lectura crítica de treballs gramaticals, suposa en l'estudiant el foment d'un esperit reflexiu, la implicació activa de l'estudiant en el procés de construcció dels seus coneixements gramaticals. Aquestes activitats desenvoluparan les competències CE04, CE013, CE51 y CE55 d'aquesta guia.

Algunes de les activitats realitzades durant el curs es corresponen amb les aprovades pel SFPIE de la UV en el PEE 'LENGUALDAD. Comunicació igualitària: pràctiques d'escriptura acadèmica en educació superior.

pràctiques d'escriptura acadèmica en educació superior.

AVALUACIÓ

1ª convocatòria

ACTIVIDAD EVALUADA	% sobre la qualificació
Examen final	70%
Activitats realitzades durant el curs i/o treball final	30%

Totes les activitats són recuperables en segona convocatòria.

2ª convocatòria

ACTIVIDAD EVALUADA	% sobre la qualificació
Examen final	70%

Activitats realitzades durant el curs i/o treball final	30%
---	-----

El sistema general de qualificacions seguirà la normativa de la Universitat de València aprovada pel Consell de Govern del dia 30 de maig de 2017. ACGUV 108/2017.

L'honestetat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'alumnat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faci ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

BIBLIOGRAFIA

Alarcos Llorach, E. (1994): *Gramática de la lengua española*. Madrid, Espasa-Calpe, págs. 227-239.

Alcina, J. y J. M. Blecua (1975): *Gramática española*, Barcelona, Ariel.

Bello, A. (1988: 1847): *Gramática de la lengua castellana*, Madrid, Edaf.B

Bosque, I. y Demonte, V. (dirs.) (1999): *Gramática descriptiva de la lengua española*, Madrid, Espasa.

Fernández Ramírez, S. (1986-87: 1951): *Gramática española. Los sonidos, el nombre y el pronombre*. Madrid. Revista de Occidente; reed. vol. 3.2: El pronombre (preparado por J. Polo): Madrid, Arco/Libros, 1987; vol. 4: El verbo y la oración (ordenado y completado por I. Bosque), Madrid, Arco/Libros, 1986.

Gili Gaya, S. (1983:1943): *Curso superior de sintaxis española*. Barcelona, Vox.

Marcos Marín, F., Satorre Grau, J., Viejo Sánchez, M. L. (1998): *Gramática española*, Madrid, Síntesis.

Real Academia Española (1973): *Esbozo de una nueva gramática de la Lengua Española*, Madrid, Espasa-Calpe.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española (2009): *Nueva gramática de la lengua española*, Madrid, Espasa Libros, vols. 1 y 2.

Real Academia Española y Asociación de Academias de la Lengua Española (2025): *Nueva gramática de la lengua española. Edición revisada y ampliada. Morfología y sintaxis*, Madrid, Espasa.

Roca Pons, J. (1974): *Introducción a la gramática*, Barcelona, Teide, 3ª ed.

Seco, R. (1953): *Manual de gramática española*, Madrid, Aguilar.